

FOLKEKIRKENS
UDDANNELSES- OG VIDENSCENTER

Gudstjenestens klang

FUV's liturgikonference 2016

10. - 12. oktober på Emmaus Galleri og Kursuscenter i Haslev

FUV's tværfaglige konference om gudstjeneste og kirkemusik sætter i år fokus på gudstjenesten som klangrum. Hovedinspirationen får vi fra hhv. Fritz Baltruweit og Alexander Deeg, hvorfor en del af konferencen vil foregå på engelsk.

Fritz Baltruweit kommer fra Michaeliskloster i Hildesheim (den tyske evangeliske kirke i Hannovers centrum for gudstjeneste og kirkemusik). Han er Tysklands kendteste nulevende salmeskriver, kendt for sine flere hundrede sange og salmer, hvoraf mange er oversat til dansk. Han er præst i den evangelisk-lutherske kirke og arbejder i Michaeliskloster med liturgi og kirkemusik. Et af hans hovedtemaer er iscenesættelse af liturgi – rum, visualisering, lys, symbolik, musik og dramaturgi.

Alexander Deeg er professor i praktisk teologi ved Universität Leipzig og har i en international evangelisk liturgisk kontekst sat forståelsen af gudstjenesten som et drama på dagsordenen. Han har peget på *læsningen og udlægningen* som gudstjenestens centrum, ikke snævert forstået som prædikenen, men netop som hele liturgiens udtryk inden for alle kunstarter. Hans internationalt anerkendte hovedværk er en ny fundamental-liturgi, der beskriver gudstjenesten som et sted, hvor mennesket har mulighed at erfare det læste, det prædikede, det sungne, det bedte, det spiste, tavsheden osv. som Guds eget Ord. Han taler derfor om gudstjenesten som et klangrum, hvor Guds ord erfares gennem menneskets forskellige sanser.

Konferencen, der er for præster, kirkemusikere og andre kirkegængere, er et tværfagligt forum, hvor gudstjeneste og kirkemusik diskuteres og afprøves og en temperaturmåler på, hvor liturgien befinder sig i Danmark i dag. Ud over klassiske foredrag byder konferencen på workshops, gudstjenester, sangtimer, ressourcodeling og meget mere, så man både får nye tanker, nye sange og nye liturgiske former med hjem.

Program

Mandag d. 10. oktober

- 12.00-12.45 Frokost og velkomst
- 13.00-13.45 Åbningsgudstjeneste i Haslev Kirke ved Julie og Mads Damlund over konferencens tema
- 14.00-14.30 Gudstjenestesamtale
- 14.30-14.45 Kaffepause
- 14.45-15.45 *Syng Herren en ny sang*. Sangtime med Fritz Baltruweit
- 16.15-17.30 Workshop v. Fritz Baltruweit: *Ord til musik – musik til ord. Om at arbejde kreativt med musik og bibellæsning*
- Workshop v. Julie og Mads Damlund: *Samklang og mislyde – hvordan får vi det bedste ud af hinanden? Om samarbejdet mellem organist og præst*
- Workshop v. Christiane Gammeltoft-Hansen og Lars Sardemann: *Erfaringer fra et liturgisk frisogn*
- Workshop v. Peter og Betty Arendt: *Klangen fra verdensmusikken*
- 18.00-19.00 Aftensmad
- 19.00-19.45 ”Organistens lektie” v Rasmus Birkerod
- 20.00-20.30 Aftengudstjeneste i Haslev Kirke v. Fritz Baltruweit
- 20.30-21.00 Gudstjenestesamtale
- 21.00- Kaffe og hyggeligt samvær
- Introduktion til Mulighedernes marked*

Tirsdag d. 11. oktober

- 08.00-09.00 Morgenmad
- 09.00-09.45 Morgensang i Haslev Kirke v. Mads Djernes og efterfølgende gudstjenestesamtale
- 10.00-11.00 *At få sjælen til at klinge. Om gudstjenestens atmosfære*. Foredrag v. Fritz Baltruweit
- 11.15-12.00 *Ny folkekirkelig liturgi? Om biskoppernes overvejelser og arbejde*. Oplæg v. biskop Elof Westergaard og efterfølgende diskussion
- 12.00-13.00 Frokost
- 13.00-13.45 Kort middagsgudstjeneste i Haslev Kirke v. Per Vibskov, Betty & Peter Arendt og efterfølgende gudstjenestesamtale
- 14.00-15.00: *Creating Space for the 'Outer Word'. What (Lutheran) Sunday Service Could and Should be*. Foredrag ved Alexander Deeg
- 15.00-15.10 Kaffepause
- 15.10-16.00 Fortsat oplæg v. Alexander Deeg og debat
- 16.15-17.30 Workshop v. Alexander Deeg: *Creating Space for the 'Outer Word': Challenges for Liturgical Dramaturgy and Liturgical Language*
- Workshop v. Tine Illum og Søren Andresen: *Gudstjeneste fra grunden*
- Workshop v. Ole Brint: *Menighedens sang som del af gudstjenestens klang*
- Workshop v. Mads Djernes: *Hvordan og hvornår klinger salmesangen bedst?*

18.00-19.00 Festmiddag

19.30-20.30 Koncert med Ulf Nilsen og Georg Reiss:

Fordomsfri omgang med musikken! Georg Reiss er norsk jazzklarinetist og saxofonist. Ulf Nilsen er (blind) organist ved Lovisenberg Kirke, Oslo. Sammen udgør de duoen TWO OF A KIND, der særdeles musikalsk og humoristisk blander klassisk musik og jazzmusik med klezmermusik, norsk og rumænsk folkemusik og meget mere. De gør alle forestillinger om, hvad der kan spilles og ikke spilles i en kirke (og på et orgel) til skamme.

20.30- Kaffe og hyggeligt samvær. Mulighedernes marked*

Onsdag d. 12. oktober

08.00-09.00 Morgenmad

09.00-09.45 Morgensang i Haslev kirke v. Peter Arendt og Benedicte Hammer Præstholm med efterfølgende gudstjenestesamtale

10.00-10.30 *Ny inspiration*. Præsentation af nye tiltag og materialer*

10.45-11.40 *The Tunes of the Sunday Service. Towards a new 'agenda'/'Agende' for Protestant Churches in Germany*. Foredrag og diskussion med Alexander Deeg

11.50-12.20 Gudstjeneste ved Fritz Baltruweit

12.30 Frokost med mulighed for at smøre sig en madpakke til turen hjem

Praktiske oplysninger:

Tid: 10. - 12. oktober 2016

Sted: Galleri Emmaus, Højskolevej 9, 4690 Haslev, tlf: 5443 5433

Pris for alle (også for præster): 3.000 kr.

Tilmelding på <http://www.fkuv.dk/uddannelse/den-almene-efteruddannelse/kursusprogram>

*Ønsker man et bord til udstilling af bøger mm. på Mulighedernes marked eller 5 minutters præsentationstid under programpunktet Ny inspiration, bedes man senest d. 1.10 kontakte Tine Illum (TI@KM.DK).

